

**RADA GMINY
D Z I K O W I E C**
36-122 DZIKOWIEC 2
woj. podkarpackie
tel. (0-17) 7442109
tel./fax 2274508

UCHWAŁA NR XXVI/174/2012

RADY GMINY DZIKOWIEC

z dnia 27.09.2012r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2015

Na podstawie art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 288, poz. 1690) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy Dzikowiec uchwala, co następuje:

§1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2015 w brzmieniu stanowiącym załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dzikowiec.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Edward Klecha

Załącznik nr 1
do Uchwały Rady Gminy Dzikowiec
Nr XXVI/174/2012
z dnia 27.09.2012r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE DZIKOWIEC
NA LATA 2012-2015

Dzikowiec, 27.09.2012r.

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Dzikowiec	4
III.	Analiza SWOT	6
IV.	Uwarunkowania prawne	8
V.	Adresaci i odbiorcy programu	9
VI.	Realizacja oraz monitorowanie programu.....	10
VII.	Założenia oraz cele główne i szczegółowe.....	10
VIII.	Działania i efekty programu	11
IX.	Środki na realizację programu	14
X.	Postanowienia końcowe	14

I. WSTĘP

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka, które daje równocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Rodzina przekazuje dziecku swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w wychowaniu i opiece nad dziećmi łączy się z dysfunkcjami takimi jak: przemoc domowa, uzależnienia, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudnościami adaptacyjnymi, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Takie nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie na losach jej członków, jak i na całym społeczeństwie. Tak więc, jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny, zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Jednym z takich działań jest tworzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMNIE DZIKOWIEC

Gmina Dzikowiec jest gminą wiejską, położoną w województwie podkarpackim, powiecie kolbuszowskim, zajmując powierzchnię 121,66 km² i liczy 6 618 mieszkańców. Mieszkańcy w głównej mierze ukierunkowani są na działalność rolniczą z wykorzystaniem miejscowych zasobów.

Tabela 1. Przedstawienie struktury wiekowej mieszkańców gminy ze uwzględnieniem podziału na miejscowości z terenu Gminy Dzikowiec w 2011r.

Miejscowość	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Dzikowiec	1 431	745	686
Kopcie	717	349	368
Lipnica	1 272	618	654
Mechowiec	683	336	347
Nowy Dzikowiec	215	111	104
Osia Góra	109	58	51
Płazówka	123	49	74
Wilcza Wola	2 068	1010	1058

Źródło: Opracowanie własne GOPS na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Dzikowcu

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy społecznej w 2011 roku.

Lp.	Rodzaj sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	124	537
2.	Sieroctwo	1	4
3.	Bezdomność	2	2
4.	Ochrona macierzyństwa	61	387
5.	Bezrobocie	118	562
6.	Niepełnosprawność	100	377
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	159	670
8.	Bezradność socjalna i ekonomiczna w tym:	29	114
	- rodziny niepełne	19	61
	- rodziny wielodzietne	9	51
9.	Alkoholizm	4	7
10.	Narkomania	0	0

11.	Powrót z zakładu karnego	1	1
12.	Zdarzenia losowe	1	4
13.	Sytuacja kryzysowa	21	64

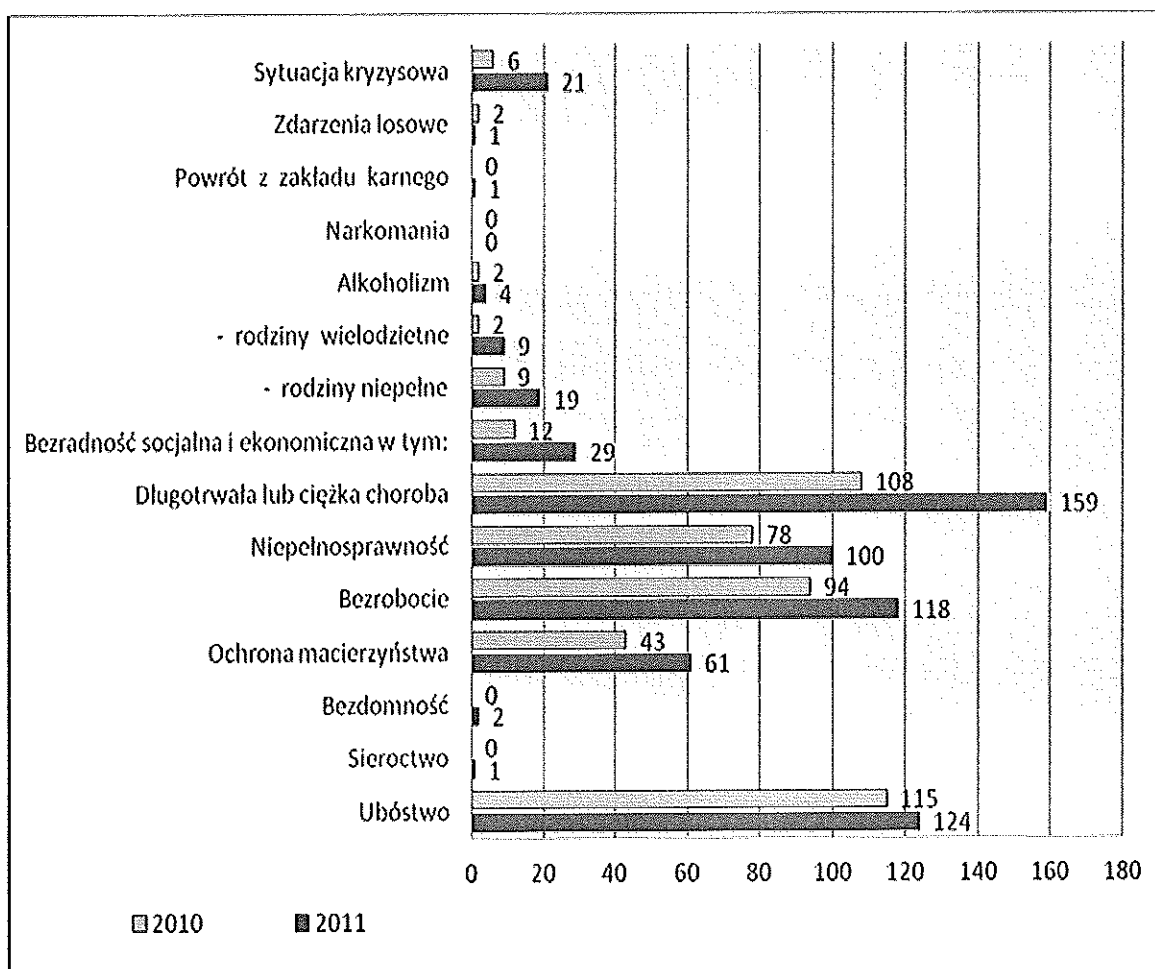
Źródło: Opracowanie własne z danych GOPS w Dzikowcu

Na dzień 31.12.2011r. Dzikowiec liczył 6 516 mieszkańców. W roku 2011 udzielono pomocy 649 rodzin tj. 2 841 osobom z co stanowi 43% ogółu mieszkańców Gminy.

Analiza powyższej tabeli wskazuje, że dominującymi powodami przyznania pomocy jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz bezrobocie.

Poniższe zestawienie ukazuje różnice między rokiem 2010 i 2011, tendencja w każdej z przyczyn udzielania pomocy ukazuje trend wzrostowy.

Wykres 1: Porównanie przyznawania pomocy społecznej w 2010 i 2011 roku.

Źródło: Opracowanie własne z danych GOPS w Dzikowcu

Przedstawione dane ukazują, że dominującym czynnikiem przyznania pomocy w 2011r. roku jest długotrwała lub ciężka choroba. Równie wysoko w tej statystyce przedstawia się problem niepełnosprawności, bezrobocia oraz ubóstwa.

III. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Dzikowiec na lata 2009-2015 - dostęp do szkół średnich i wyższych (Kolbuszowa, Werynia), - odżywianie dzieci w każdej szkole, - fachowa kadra nauczycielska, - dobry dostęp do placówek oświatowych: szkoła w każdej wsi na terenie gminy, - silne więzi rodzinne, - wykształcona młodzież, - komunikacja podmiotów zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży rządowych i pozarządowych, - dość dobre rozeznanie środowiska uczniowskiego przez nauczycieli, - możliwość szybkiego kontaktu na linii nauczyciel – rodzic, - wychowanie dzieci wiejskich w poszanowaniu wysokich wartości tradycyjnych (pracy, poczuciu obowiązku i odpowiedzialności, samodzielności), - możliwość współpracy z rodzicami, - wysoki poziom nauczania, - system stypendialny dla dzieci, - bardzo dobrze działający GOPS: profesjonalna kadra pomocy społecznej, - działające Ośrodki Zdrowia, - działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - powołanie asystenta rodziny, 	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki poziom bezrobotny, - wysoki wskaźnik ubóstwa, - wysokie koszty utrzymania rodziny, - ograniczona liczba miejsc w przedszkolu, - ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę, - brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, - brak ośrodków wsparcia na terenie gminy, - niska świadomość społeczna, - wzrost spożycia alkoholu wśród osób młodych, - wyuczona bezradność, postawa roszczeniowa, - brak rozwiązań systemowych w zakresie zwalczania bezrobocia w tym także osób niepełnosprawnych, - marginalizacja problemów osób starszych, - brak świetlic (przyszkolnych, wiejskich), - izolacja dzieci niepełnosprawnych od ich rówieśników, - niedostateczna ilość środków finansowych na organizację wypoczynku, - niedostateczne zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnych form spędzania czasu wolnego, - brak możliwości alternatywnych dla młodzieży, - zmiana modelu rodziny, - brak wykształconej kadry specjalistycznej zajmującej się pracą rodzin dysfunkcyjnych - brak bazy lokalowej

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - polityka państwa przyjazna rodzinom, - spadek bezrobocia, - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - powstanie punktu konsultacji i wsparcia, - ustanowienie rodzin wspierających, - funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, - zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania, - rosnący poziom wykształcenia młodzieży i kadry pedagogicznej, - prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych, - utworzenie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych, - wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów, - wzrost zainteresowań zdrowym, sportowym stylem życia, - współpraca ze specjalistami – stworzenie miejsc konsultacyjnych na terenie gminy, - tworzenie kół zainteresowań, 	<ul style="list-style-type: none"> - migracja ludzi młodych i wykształconych, - wzrost liczby osób niepełnosprawnych, starszych chorych, - niski przyrost naturalny, - rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc, uzależnienia, alkoholizm), - ubożenie społeczeństwa, - negatywny wpływ mediów na dzieci i młodzież, - występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, ubóstwo, - marginalizacja i alienacja grup i osób, - niewystarczające środki publiczne na opiekę nad dzieckiem i rodzina, - zaniebywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawiska „dziedziczenia biedy”, - ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, - przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich alkoholu i palenie papierosów, - małe zainteresowanie rodziców formami spędzania czasu wolnego i potrzebami duchowymi własnych dzieci, - brak rodzinnych ofert spędzania czasu wolnego, - wystąpienie zagrożenia rozpowszechniania się rodzin dysfunkcyjnych.

VI. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Postawą opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dzikowiec na lata 2012-2015 jest:

- Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 149 poz. 887),

- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),

- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.),

- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz. 109 z późn. zm.),

- Ustawę z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2011r. Nr 45 poz. 235).

Dokumenty lokalne sprzyjające realizacji programu:

- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dzikowiec na lata 2009-2015,
- ✓ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016,
- ✓ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- ✓ Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015
- ✓ Szkolne Programy Profilaktyczne.

V. ADRESACI I ODBIORCY PROGRAMU

Głównymi adresatami przedsięwzięć i inicjatyw zmierzających do poprawy stanu zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym są:

1. Placówki oświatowe –wychowawcze:

Szkoła Podstawowa w Lipnicy

Szkoła Podstawowa w Spiach

Szkoła Podstawowa w Mechowcu

Szkoła Podstawowa w Kopciach

Zespół Szkół im. ks. Prałata Stanisława Sudoła w Dzikowcu

Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Wilczej Woli

Przedszkole Samorządowe w Dzikowcu

Przedszkole Samorządowe w Mechowcu

2. Placówki ochrony zdrowia

- Zespół Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej- Ośrodek Zdrowia Wilcza Wola
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia „Promyk” w Dzikowcu
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Lipnicy

3. Instytucje z terenu gminy Dzikowiec:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzikowcu,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy,
- Urząd Gminy w Dzikowcu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Samorządowe Centrum Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami,
oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

4. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Poradnia ESS-MED ,Fundacje.

Odbiorcami Programu są:

Wszyscy mieszkańcy gminy Dzikowiec, w szczególności:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

VII. REALIZACJA ORAZ MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2015 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzikowiec.

Na podstawie wskaźników określonych w niniejszym Programie monitorowane będą działania mające na celu wsparcie rodziny z terenu gminy Dzikowiec. Ujmowane będą w rocznym sprawozdaniu z realizacji Programu, które koordynator przedłoży Wójtowi Gminy Dzikowiec natomiast Wójt Gminy będzie przekładał Radzie Gminy w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

VIII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU ORAZ CELE GŁÓWNE

I SZCZEGÓŁOWE

Program wspierania rodziny nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji, gdy rodzina i dziecko pozbawione są możliwości rozwijania się w swojej naturalnej rodzinie ze szczególnym uwrażliwieniem ze strony pomocy pracownika socjalnego i asystenta rodziny. Szerokie spektrum zadań stojących przed asystentem rodziny, począwszy od określenia na wstępie warunków współpracy, przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, wreszcie – po monitorowanie sytuacji rodziny.

Głównym założeniem programu jest wspieranie osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnienie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- Wzrost społecznej świadomości roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka.
- Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.

IX. DZIAŁANIA I EFEKTY PROGRAMU

Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki
Cel szczegółowy 1: Wzrost społecznej świadomości roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka				
1.	Wspieranie pomiotów zajmujących się organizacją czasu wolnego rodzin oraz organizacją zajęć poza szkolonych dla dzieci i młodzieży	2012-2015	Urząd Gminy, Placówki oświatowe, SCK, Biblioteka wraz z filiami, organizacje pozarządowe	- ilość zorganizowanych zajęć pozaszkolnych - liczba odbytych kolonii, wycieczek, pikników
2.	Wspieranie rozwoju inicjatyw prorodzinnych w zakresie pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny i ukazywaniu pozytywnych wzorców.	2013-2015	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- liczba wspieranych podmiotów, - liczba udzielonego wsparcia
3.	Organizowanie prelekcji, pogadań dla rodziców dotycząca problematyki rodziny.	2012-2015	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- liczba przeprowadzonych pogadań, - liczba przeprowadzonych prelekcji
Cel szczegółowy 2: Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.				
1.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych	2012-2015	Urząd Gminy, GOPS, organizacje pozarządowe	- liczba rodzin objętych pracą asystenta, - liczba rodzin objętych pracą socjalną
2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	2012-2015	Placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, GOPS, PCPR	- liczba monitorowanych rodzin
3.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzicom zagrożonym kryzysem lub przeżywającej	2012-2015	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji	- liczba rodzin objętych pomocą finansową i rzeczową

	trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.		Programu	
4.	Upowszechnianie konieczności wzmacniania rodzin poprzez rozwój poradnictwa rodzinnego oraz dostępności do specjalistów pracujących z rodziną na terenie gminy.	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA	- liczba plakatów - ilość utworzonych punktów konsultacyjnych
5.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	2012-2015	Urząd Gminy, GOPS	- liczba rodzin objętych usługami
6.	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz pomocy materialnej dla uczących się dzieci i młodzieży.	2012-2015	Urząd Gminy, Placówki oświatowe, GOPS	- liczba dzieci i młodzieży korzystających ze stypendiów
7.	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	2012-2015	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość szkoleń, - ilość kursów, - liczba uczestników
8.	Propagowanie idei tworzenia klubów na rzecz dzieci i młodzieży	2013-2015	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	Liczba przeprowadzonych spotkań
Cel główny 3: Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych				
1.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS	- liczba osób korzystających z porad

	psychologiczna i prawna)			
2.	Wspieranie i ochrona rodziny przez Zespół Interdyscyplinarny	2012-2015	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- liczba rodzin objętych pracą Zespołu
3.	Tworzenie/ rozwój dziennych ośrodków wsparcia (w razie potrzeby)	2012-2015	Urząd Gminy, GOPS, organizacje pozarządowe	- liczba dziennych ośrodków wsparcia
4.	Podjęcie działań w celu utworzenie świetlicy środowiskowej / socjoterapeutycznej	2013-2015	Urząd Gminy, GOPS	- liczba złożonych wniosków
5.	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby)	2012-2015	Urząd Gminy, GOPS	- liczba rodzin wspieranych
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej (w razie potrzeby)	2012-2015	Urząd Gminy, GOPS	- liczba umieszczonych dzieci

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie negatywnych skutków patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny oraz dziecka.

IX. ŚRODKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dzikowiec na lata 2012- 2015 będą określone w uchwale budżetowej na dany rok budżetowy.

Zadania określone w niniejszym Programie częściowo są realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016 i finansowane ze środków publicznych Gminy Dzikowiec.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

1) Środki własne gminy:

- a) zaplanowane na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzikowcu na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny,
- b) pochodzące ze zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2) Dotacje z budżetu państwa.

3) Środki pozabudżetowe.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Cele i działania ujęte w niniejszym Programie mogą być modyfikowane lub rozszerzane w poszczególnych latach, szczególnie w przypadku wystąpienia nowych potrzeb lub zadań wynikających ze zmian przepisów prawnych oraz potrzeb społeczności lokalnej. Będzie to wymagało zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych w budżecie Gminy na realizację zadań związanych z wspieraniem rodziny.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Edward Klecha